

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af svineproduktion

Lundgårdvej 8, 7200 Grindsted

Juni 2017

Dato: 20-06-2017

Teknik & Miljøforvaltning

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.18 P19

Sagsnr.: 17/4126

P10.2. 4.1 vs. 1.11

Ks.: OSC/MHA

Sagsbehandler:

Mette Hammershøj

Tlf. 7972 7101

mha@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
HØRING	3
MILJØGODKENDELSE AF SVINEPRODUKTIONEN PÅ KLODHØJVEJ 35, 7250 HEJNSVIG.5	
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	5
ØVRIGE FORHOLD	6
VILKÅR	
GODKENDELSENS VARIGHED	
OFFENTLIGGØRELSE MV	
KLAGEVEJLEDNING	
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	
INDLEDNING	16
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	16
Husdyrbrugets beliggenhed	17
Besætningens størrelse	17
Driftsbygningerne	18
Foder	21
Gødningsproduktion og -opbevaring	22
Energi- og vandforbrug	24
Affald	25
Spildevand.....	26
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	27
Lugt og luft	28
Støj og transport	30
Støv, fluer og skadedyr	32
Lys	33
Landskab og kulturmiljø	34
Driftsforstyrrelser og uheld	34
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	36
Ammoniakupåvirkning af naturområder fra anlægget	36
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	41
OPHØR	43
ALTERNATIVE MULIGHEDER	43
SAMLET VURDERING	43
BILAG	45

Indledning

Husdyrbruget på Lundgårdvej 8, 7200 Grindsted er miljøgodkendt efter Husdyrlovens¹ § 12, stk. 2 ved Billund Kommunes afgørelse af 20. december 2012. Husdyrbruget har imidlertid ikke udnyttet dele af godkendelsen indenfor udnyttelsesfristen, og kommunen har på tilsyn konstateret, at dyreholdet var større end det faktisk tilladte.

Virksomheden har derfor ansøgt Billund Kommune om godkendelse til udvidelse af besætningen. Der er ikke ansøgt om bygningsmæssige udvidelser.

Billund Kommune har derfor udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 12, stk. 3 i Husdyrloven.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Lundgårdvej 8, 7200 Grindsted, i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af udkastet til miljøgodkendelse, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Lundgårdvej 8, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 13a, Stenderup By, Ansager* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 530.000.5890. Bedriftens CVR nr. er 37320366. Husdyrbruget ejes og drives af Højengård ApS, Tingvejen 350, 7200 Grindsted. Kontaktperson på bedriften er Torben Madsen, Bemsigvej 27, 7200 Grindsted,

Høring

Et udkast til miljøgodkendelse har været sendt i høring i 3 uger, hvor ansøger, naboer og andre parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet har været sendt til:

Højengård ApS, Tingvejen 350, 7200 Grindsted, madsen.mink@mail.dk

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO, Trine Riis Jeppesen, trj@sagro.dk

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 642 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

¹ LBK nr. 256 af 21/03/2017. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

Ejere, Lundgårdvej 4, 7200 Grindsted
Ejere, Refshøjvej 11, 7200 Grindsted
Ejer af Refshøjvej 15, 7200 Grindsted
Ejere, Refshøjvej 16, 7200 Grindsted
Ejere, Bemsigvej 15, 7200 Grindsted
Ejere, Bemsigvej 20, 7200 Grindsted
Ejere, Bemsigvej 21, 7200 Grindsted

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet udvidelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Billund Kommune har indenfor høringsperioden modtaget bemærkninger fra ejerne af Lundgårdvej 4. Naboerne anfører i brevet, at godkendelsens videreførelse af vilkår om visuel afskærmning fra godkendelsen af 20. december 2012 ikke tager hensyn til deres ejendom, da vilkåret ikke omfatter afskærmning af husdyrbruget i vestlig retning.

Naboerne føler sig herudover generet af lugt, især når vinden er i østlig retning om sommeren. I den forbindelse udtrykker man forundring over, at vilkåret fra 2012 om drift af et ammoniakrenseanlæg i udsugningen fra den nærmeste stald ikke længere gøres gældende i den nye afgørelse, og at det nu tillades, at udluftningen fra stalden blot udledes gennem en nødluge i siden på det defekte renseanlæg.

Billund Kommune skal hertil bemærke, at der med den aktuelle afgørelse tillades et væsentligt mindre svinehold, end det der blev godkendt i 2012, hvilket bl.a. indebærer, at husdyrbrugets ammoniakemissioner til omliggende natur er mindre. I den aktuelle afgørelse er det påvist ved beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, at husdyrbruget overholder afskæringskriterierne i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uden at der gennemføres luftrensning. I den forbindelse skal det bemærkes, at det pågældende luftrenseanlæg ikke har rensende effekt overfor lugtemissionen fra stalden, men alene overfor ammoniakemissionen.

Indretningen af afkastforholdene kan imidlertid have betydning for lugtens udbredelse i omgivelserne, herunder ved Lundgårdvej 4. De beregninger af lugtgeneafstande, der foretages i Husdyrgodkendelse.dk, er baseret på nogle standardforhold, hvor det bl.a. forudsættes, at luften fra staldene afkastes over tag.

Billund Kommune har anmodet ansøger om bemærkninger og oplysninger om evt. projektilretninger i relation til de ovennævnte forhold. Ansøger har i forlængelse heraf haft en drøftelse med ejerne af Lundgårdvej 4 og har ved brev af den 24. maj 2017 oplyst om nogle ændringer i projektet.

Ansøger oplyser i brevet, at der på husdyrbrugets mark umiddelbart øst for Lundgårdvej 4 er etableret en juletræsbeplantning. Af hensyn til visuel afskærmning af husdyrbruget i forhold til Lundgårdvej 4 oplyser ansøger, at der etableres et permanent læhegn mod skel til Lundgårdvej 4 ved at lade fem rækker juletræer blive stående, så disse kan vokse op til at udgøre et hegn (se bilag 4B).

I forhold til det defekte ventilationsanlæg i smågrisestalden oplyser ansøger, at der indenfor et år vil blive etableret et nyt ventilationsanlæg med tilhørende seks nye skorstene på taget.

Det er Billund Kommunes vurdering, at ansøger ved de oplyste projektændringer kan imødekomme de rejste forhold. Kommunen finder i den forbindelse, at det er rimeligt, at der gives en frist på et år, inden ventilationsanlægget skal være indrettet med afkast på taget.

Der er på ovenstående baggrund stillet vilkår om gennemførelse af de oplyste projektændringer (vilkår 7 og 10), og et nyt forslag til godkendelse er sendt i høring hos ansøger og hos ejerne af Lundgårdvej 4. Det nye forslag indebærer ikke ændringer, som kan have negativ betydning for øvrige omboende, hvorfor der ikke er foretaget fornyet høring hos disse.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Miljøgodkendelse af svineproduktionen på Lundgårdvej 8, 7200 Grindsted
Virksomheden har den 9. marts 2017 ansøgt Billund Kommune om godkendelse til udvidelse af besætningen.

Ansøgningen var fuldt oplyst den 28. marts 2017.

Ved godkendelsen af 20. december 2012 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på 457,46 DE. Billund Kommune har imidlertid fastlagt det tilladte husdyrhold til 217,69 DE. Med ansøgningen ønskes besætningen udvidet til 251,58 DE.

Med denne afgørelse godkender Billund Kommune husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte ændringer. Miljøgodkendelsen meddeles efter § 12, stk. 3 i Husdyrloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Lundgårdvej 8 omfattet af en miljøgodkendelse fra den 20. december 2012.

Med denne nye miljøgodkendelse vurderes samtlige vilkår og samles heri, således at husdyrbruget fremover alene reguleres ved denne nye afgørelse.

I overensstemmelse med ændringslov nr. 204² fastsættes ikke nye vilkår for husdyrbrugets udbringningsarealer. Afgørelser om husdyrbrug, der er truffet i medfør af de hidtil gældende regler, bevarer deres gyldighed, indtil der i medfør af den ændrede Husdyrlov træffes en ny afgørelse, dog bortfalder vilkår vedrørende udbringningsarealer den 1. august 2017. På den baggrund videreføres vilkår i den eksisterende godkendelse fra 2012, som vedrører udbringningsarealer, uændret i denne nye afgørelse (se bilag 6). Disse vilkår bortfalder herefter pr. 1. august 2017, jf. ændringslovens regler.

Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse. I ansøgers miljøtekniske beskrivelse er der omkring en række forhold henvist til oplysningerne i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2012.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen³.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 12 i Husdyrloven. Udvidelser og ændringer skal anmeldes til Billund Kommune, som skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse, eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler, Landbrug

² LOV nr. 204 af 28/02/2017: Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love

³ BEK. nr. 726 af 01/06/2016. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår. Vilkår, som er nye eller ændrede i forhold til husdyrbrugets miljøgodkendelse af 20. december 2012, er markeret med *.

Herudover gælder vilkår fra husdyrbrugets miljøgodkendelse af 20. december 2012, som regulerer forhold vedrørende husdyrbrugets udbringningsarealer. Disse vilkår er vist i bilag 6.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye anlæg skal der indhentes byggetilladelse iht. byggereglementet fra Billund Kommune.
3. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.
5. *Denne miljøgodkendelse bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse, herunder efter evt. klagenævnsafgørelse.

Anlæg

6. *Staldene skal udføres med de i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Driftsbygningerne") anførte staldsystemer.
7. *Alle staldafsnit, som anvendes til svinebesætninger, skal senest et år efter godkendelsens meddelelse være indrettet således, at ventilationsluft afledes via afkast på stalddaget.
8. Der skal være fast overdækning på de eksisterende gyllebeholdere.
9. Åbning af gyllebeholdernes overdækning må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på overdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.
10. For at sikre hensynet til de landskabelige værdier skal de eksisterende 3-rækkede beplantningsbælter umiddelbart nord for ejendommen og langs grænsen mellem mark og eng mod syd stedse vedligeholdes, således at der er skjærmende beplantning langs hele nordsiden og sydsiden af ejendommens bygningsmasse fra vest til øst, jf. bilag 4A.

*Endvidere skal der etableres visuel afskærmning af husdyrbruget i forhold til Lundgårdvej 4. Afskærmningen skal bestå af et beplantningsbælte på mindst tre rækker. Alternativt kan beplantningsbæltet udføres ved, at fem rækker eksisterende juletræer på husdyrbrugets mark øst for Lundgårdvej 4 bliver stående, så disse vokser op til at udgøre et hegn (se placeringen i bilag 4B).

Produktion

11. *Godkendelsen omfatter flg. årsproduktion:

Dyrehold og staldtype, ansøgt drift	Vægt- /aldersgrænser	Antal dyr	DE
Årssøer, farestald, kassestier, delvist spaltegulv		600	40,70
Årssøer, løbe- og kontrolafdeling med individuel opstaldning og delvis spaltegulv			24,06
Årssøer, Løbe/drægtighedsstald med løsgående søer på delvis spaltegulv.			70,91
Smågrise, toklimastald, delvist spaltegulv.	7,00-31,00 kg	19.800	92,13
Slagtesvin, delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	31-110 kg	600	16,30
Ammekøer	> 600 kg	5	3,12
Kvier/stude	6 – 25 mdr.	6	2,14
Småkalve	0-6 mdr.	4	0,80
Tyrekalve	25 – 152 kg	5	0,47
Ungtyre	152 – 328 kg	5	0,94
Dyreenheder i alt			251,58

Gødningsopbevaring og -håndtering

12. *Husdyrbruget skal til enhver tid kunne dokumentere at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning i overensstemmelse med gældende lovgivning, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴.
13. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Energi- og vandforbrug

14. *I driftsbygningerne skal lyskilder, som ikke er lavenergikilder, erstattes med lavenergikilder, efterhånden som de eksisterende lyskilder skal udskiftes.
15. *Vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder.
16. Der skal udføres eftersyn, vedligeholdelse og rengøring af staldenes ventilationsanlæg i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg.

⁴ BEK nr. 374 af 19/04/2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Affald

17. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
18. Erhvervsaffald, herunder brændbart affald, affald til deponi og farligt affald skal håndteres i henhold til Billund Kommunes affaldsregulativer. Genanvendeligt erhvervsaffald skal håndteres i henhold til gældende regler.
19. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

20. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.
21. Eksisterende udledning af tagvand på jorden kan fortsætte uændret. Tagvand fra fremtidige bygninger skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

22. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
23. *Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj

24. Virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkilder. Hvis der

anvendes mobilt korntørringsanlæg i natperioden, skal denne placeres således på ejendommen, at støjdbredelsen i retning af nærmeste naboer afskærmes tilstrækkeligt af bygninger eller andre støjdæmpende konstruktioner.

25. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Boligområder	Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	45 dB(A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	40 dB(A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	45 dB(A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	40 dB(A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	40 dB(A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	35 dB(A)	½ time

¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige de anførte værdier med mere end 15 dB (A).

Støjgrænserne omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Støjgrænserne gælder al støj fra landbrugsdrift, dog kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

Til - og frakørsel

26. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides med mere end 10 % i forhold til det, der er angivet i de tekniske beskrivelser.
27. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal være tæt og renholdt ved udkørsel til offentlig vej.
28. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
29. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

30. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport mellem ejendommen og markerne, herunder om nødvendigt ved anvendelse af

støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

31. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
32. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.
33. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

34. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
35. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem åbninger i bygningens sider eller gavle.

Olietank

36. Olietanke skal drives jf. gældende olietankbekendtgørelse⁵.

Driftsforstyrrelser og uheld

37. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.

⁵ BEK nr. 1611 af 10/12/2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

38. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
39. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
40. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Bedste anvendelige teknik (BAT)

41. På tilsynsmyndighedens anmodning skal virksomheden redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med teknikkerne oplyst i bilag 3. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

42. Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med produktionens størrelse. På tilsynsmyndighedens anmodning og ved miljøtilsynets besøg på ejendommen skal forevises en opgørelse med tilhørende bilag over produktionen, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.
43. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.
44. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis

støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

45. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Al affald skal bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbortskaffelse.

Bemærkninger til godkendelsen:

46. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af Billund Kommune som værende indenfor rammerne af denne godkendelse.

Godkendelsens varighed

I henhold til Husdyrloven skal der fastsættes en frist for udnyttelse af godkendelsen, som normalt ikke bør være mere end 2 år. Dog kan fristen forlænges til op til 5 år, jf. lovens § 33, stk. 3. Ansøger har ikke anmodet om forlænget udnyttelsesfrist.

På den baggrund fastsættes vilkår om, at de ansøgte udvidelser og ændringer skal være udnyttet senest 2 år efter godkendelsens meddelelse, herunder efter evt. klagenævnsafgørelse. Udnyttelsesfristen fastsættes som vilkår.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen – herunder det godkendte produktionsniveau - ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁶ regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Alle anlæg og driften på Lundgårdvej 8 vurderes i denne nye miljøgodkendelse i forhold til opfyldelse af nutidige BAT-krav, og det er kommunens vurdering, at en selvstændig revurdering af den oprindelige miljøgodkendelse med tilhørende tillæg dermed er unødvendig. Det fastsættes derfor, at miljøgodkendelsen skal revurderes senest i 2027.

Da mere end 90 % af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise betragtes husdyrbruget på Lundgårdvej 8 ikke som et IE-husdyrbrug,

⁶ BEK nr. 211 af 27/02/2017. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, med senere ændringer

hvorfor husdyrbruget ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regler om revurdering af IE-husdyrbrug i forbindelse med EU-kommissionens offentliggørelse af BAT-konklusioner.

Offentliggørelse mv.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er annonceret den 27. juni 2017 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Midtjysk Ugeavis.

Afgørelsen er sendt til:

Højengård ApS, Tingvejen 350, 7200 Grindsted, madsen.mink@mail.dk

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO, Trine Riis Jeppesen, trj@sagro.dk

Endvidere er endelig afgørelse sendt til de hørte, som har fremsendt bemærkninger i forbindelse med høring af udkast til tillæg til miljøgodkendelse.

Endvidere er afgørelsen sendt til:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrloven. Klagen skal være indgivet senest den 25. juli 2017.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnet hjemmeside, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm.), dels i forhold til de naturmæssige forhold (natur, vandmiljø mm.).

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget på baggrund af en systematisk gennemgang af, om husdyrbruget i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse. Grundlaget for kommunens vurdering af ansøgers anvendelse af BAT er beskrevet i afsnittet "Bedste tilgængelige teknik".

Vurderingen er baseret på en skematisk gennemgang, hvor de anvendte metoder sammenstilles med BAT-betragtningerne i aktuelle BREF-noter og BAT-blade. Dette regelgrundlag er skematiseret i afgørelsens bilag 3. I de enkelte afsnit i nedenstående beskrivelse og vurdering er henvist til BAT-grundlaget i dette bilag. I afsnittet "Bedste tilgængelige teknik" er foretaget en opsummerende vurdering.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet SAGRO indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Lundgårdvej 8, idet der ønskes godkendelse til udvidelse af besætningen. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 28. marts 2017 (version 2).

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2012 er der stillet nogle overordnede vilkår for husdyrbrugets indretning og drift (vilkår 1 – 6). I vilkår 4 er der stillet vilkår om, at gældende love og bekendtgørelser skal overholdes. Håndhævelse af regelsættene i love og bekendtgørelser bør ikke ske via et generelt vilkår i en miljøgodkendelse. Billund Kommune har derfor generelt fjernet

vilkår af denne type fra afgørelser. På den baggrund fjernes vilkår 4 ved denne nye afgørelse.

I vilkår 3 er det fastsat, at godkendelsen bortfalder, hvis ikke de ansøgte bygge- og anlægsarbejder er udnyttet indenfor 2 år. Der er ikke ansøgt om bygge- og anlægsarbejder i denne nye godkendelse. Vilkår 3 tilrettes, så udnyttelseskravet ikke vedrører bygge- og anlægsarbejder.

De øvrige vilkår videreføres uændrede.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1.

Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 290 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til byzone (Stenderup-Krogager), som også er nærmeste samlede bebyggelse, er ca. 1,3 km.

Etablering af husdyrbrugs staldanlæg og opbevaringsanlæg er omfattet af en række afstandskrav i Husdyrloven:

- §§ 6 og § 20: 50 m til nabobeboelse og 300 m til eksisterende eller planlagt byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper indenfor og udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- § 8: forskellige afstandskrav til almene og ikke-almene vandforsyningsanlæg, vandløb, søer, naboskel, offentlig vej, privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed og egen beboelse.

Afstandskravene gælder ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg.

Husdyrbruget har ikke ansøgt om bygningsmæssige udvidelser og ændringer i forbindelse med denne sag.

Besætningens størrelse

Ved godkendelsen af 20. december 2012 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på 457,46 DE. Godkendelsen er imidlertid ikke blevet udnyttet, og kommunen har på tilsyn konstateret, at dyreholdet var større end det faktisk tilladte. Billund Kommune har i den forbindelse fastlagt det tilladte dyrehold, som er opgjort til 217,69 DE, beregnet efter de aktuelt gældende regler for opgørelse dyreenheder.

Virksomheden har derfor ansøgt Billund Kommune om et tillæg til det tilladte dyrehold, idet der ønskes godkendelse til udvidelse af besætningen til i alt 251,58 DE. Besætningen består af søer, smågrise og slagtesvin. Desuden er der et mindre kvæghold på 5 udegående ammekøer med opdræt, som anvendes til pleje af naturarealer.

Generelt skal tillægsgodkendelser ansøges ved at kopiere den tidligere ansøgning, fastholde den oprindelige nudriftssituation og tilpasse ansøgt drift i forhold til det ønskede tillæg. Dette skyldes, at det i Husdyrloven er præciseret, at miljøvurderingen skal foretages på baggrund af alle ændringer og udvidelser siden 1. januar 2007, dog højst over en 8-årig periode.

På den baggrund er nudriften i ansøgningen indlagt ud fra driften før godkendelsen fra 2012 og er herved oplyst til 212,50 DE.

Besætningerne i ansøgt drift, jf. ansøgningen, fremgår af nedenstående tabel 1.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at den i ansøgningskemaet oplyste nudrift er i overensstemmelse med, hvad der blev lagt til grund for husdyrbrugets nudrift i forbindelse med ansøgning om godkendelsen af 20. december 2012. Det er desuden kommunens vurdering, at den oplyste nudrift ikke overstiger husdyrbrugets aktuelle produktion.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der fastsat vilkår med grænser for husdyrbrugets maksimale produktion (vilkår 22). I denne nye afgørelse tilrettes vilkåret i overensstemmelse med den aktuelt ansøgte produktion. Desuden fjernes mulighederne for at lade dyreholdet variere indenfor det enkelte planår, idet stillingtagen til eventuelle overskridelser af det godkendte dyrehold i stedet skal henlægges til konkret vurdering i forbindelse med kommunens tilsynsførelse.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der stillet vilkår om egenkontrol med produktionens størrelse, samt om opbevaring og forevisning for tilsynsmyndigheden (vilkår 53). Vilket videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Driftsbygningerne

Husdyrbrugets bygninger er vist på situationsplanen i bilag 2. Udvidelsen af besætningen sker i eksisterende bygninger.

Oplysninger om staldsystemer og produktion i staldene fra ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk fremgår af nedenstående skema.

Dyrehold og staldtype, ansøgt drift	Staldafsnit*	Vægt-/alders-grænser	Antal dyr	Stipladser**	DE
SvSo09. Årsso, farestald, kassestier, delvist spaltegulv	Bygning 2. Fare-, løbe-, polte-, slagtesvinestald		600	126	40,70
SvSo01. Årssøer, løbe/drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Bygning 2. Fare-, løbe-, polte-, slagtesvinestald		152	120	24,06
SvSo07. Årsso, løbe/drægtighedsstald, løsgående, delvis	Bygning 3. Nyeste drægtighedsstald (mod vest)		238	188	37,67

spaltegulv.					
SvSo07. Årsso, løbe/drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv.	Bygning 3. Nyeste drægtighedsstald (mod øst)		210	166	33,24
Smågrise fra 7,2 kg, toklimastald, delvist spaltegulv.	Bygning 1. Smågrisestald (tidl. slagtesvinestald)	7,00-31 kg	19.800	3.046	92,13
SvSI02. Slagtesvin, delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Bygning 2. Fare-, løbe-, polte-, slagtesvinestald	31-110 kg	600	162	16,30
KvAm03. Ammeko 400-600 kg, Dybstr. (hele arealet)	Udegående hele året	> 600 kg	5	-	3,12
JeKs09. Kvie/stud, jersey (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	Udegående hele året	6 – 25 mdr.	6		2,14
JeSm01. Småkalv, jersey (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Udegående hele året	0-6 mdr.	4		0,80
JeTk01. Tyrekalv, jersey (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Udegående hele året	25 – 152 kg	5		0,47
JeUt03. Ungtyr, jersey (6 mdr. - slagtning 328 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	Udegående hele året	152 – 328 kg	5		0,94
Dyreenheder i alt					251,58

Tabel 1: Staldsystemer og produktion.

*Anlæggets betegnelse i ansøgningskemaet. Bygningsnr. henviser til situationsplanen i bilag 2.

**Ekskl. syge-, aflastnings- og flyttestier

Der er i ansøgningen angivet oplysninger om ind- og udgangsvægte for smågrise og slagtesvin, samt fravænningsvægt pr. årsso, som ikke afviger fra standardforudsætningerne i Husdyrgodkendelse.dk.

Kommunens vurdering

Indretning og drift af staldanlæg skal ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat nogle krav til ammoniakemissionen fra stald og lager, samt for ammoniakpåvirkningen i den omgivende natur. I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er der foretaget en nærmere vurdering af disse forhold.

Med henblik på at reducere ammoniakfordampningen fra anlæg og produktion har Miljøstyrelsen i maj 2011 udsendt vejledninger vedrørende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT i gyllebaserede

systemer i konventionelle brug for svin⁷. For dyr i dybstrøelse har Miljøstyrelsen udgivet et tillæg til vejledningen⁸.

Der er i Husdyrgodkendelse.dk på den baggrund foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år, opnåelig ved anvendelse af BAT. Beregningerne af det vejledende emissionsniveau afhænger af, om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stalde. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi pr. dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Produktionsstørrelsen for nye stalde beregnes med udgangspunkt i den omregningsfaktor mellem antal dyr og DE, som var gældende i 2011, da det er denne, der ligger til grund for proportionalitetsvurderingen af teknologier og dermed for fastlæggelsen af BAT-niveauet.

Det maksimale BAT-betingede emissionsniveau af ammoniak fra stalde og lagre, som dette er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk, er på 2.637 kg N/år. I Husdyrgodkendelse.dk er det endvidere beregnet, at de ansøgte stalde og lagre faktisk vil medføre en emission på 2.617 kg N/år. På den baggrund er det kommunens vurdering, at husdyrbrugets ansøgte indretning og drift er BAT.

For at sikre, at BAT-kravene overholdes, stilles vilkår til anlægget, som sikrer, at det indrettes og drives i overensstemmelse med det oplyste og beregningsgrundlaget i Husdyrgodkendelse.dk. I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der i vilkår 7 stillet krav om at staldsystemerne svarer til det i tabel 1 ansøgte. Vilkåret videreføres uændret, idet tabel 1 (ovenfor) er tilrettet den aktuelt ansøgte indretning og drift, hvor der ikke er ansøgt om etablering af nye stalde.

I Husdyrgodkendelse.dk er det lagt til grund, at der indgår reduktioner af det beregnede ammoniakemissionsniveau fra husdyrbruget via den anvendte teknik, idet der er etableret fast overdækning på gyllebeholderne.

I den eksisterende godkendelse er der i vilkår 8 – 11 stillet krav til eksisterende og fremtidige gylletanke, herunder vedrørende overdækning. Da der i denne nye sag ikke ansøges om godkendelse til nye gyllebeholdere, fjernes vilkår 9 og 11. Vilkår 8 og 10 videreføres uændrede.

Desuden er det forudsat i beregninger af ammoniak og lugt, at alt kvæg er udegående udenfor udbringningsarealerne hele året. Ovenfor er der opstillet vilkår om at husdyrbrugets indretning skal være i overensstemmelse med oplysningerne i tabel 1, herunder at kvæg er udegående hele året.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der i vilkår 14 - 21 og vilkår 73 – 76 stillet krav til husdyrbrugets kemiske luftreanseanlæg. I ansøgningen til denne nye

⁷ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af hhv. slagtesvin, smågrise og søer med smågrise (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelsesloven § 11 og § 12. Miljøstyrelsen, maj 2011.

⁸ Fastlæggelse af BAT - emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer, Miljøstyrelsen 6. februar 2012.

godkendelse er det oplyst, at der er driftsproblemer med luftrenseanlægget, hvorfor der i ansøgningskemaet ikke er indregnet ammoniakreducerende effekt fra anlægget, idet anlægget ikke er nødvendigt for at overholde kravene til anlæggets ammoniakemissioner. På den baggrund bortfalder vilkår 14 - 21 og 73 - 76 i denne nye afgørelse.

Idet det forudsættes, at drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg ved vilkår.

Foder

Ansøger oplyser, at færdigfoder opbevares i siloer udenfor stalde og i foderrum (i østende af bygning 2 i bilag 2). Der anvendes tørfoder til både søer, smågrise og slagtesvin.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der ellers vil ende som uudnyttede næringsstoffer i gyllen. På ejendommen anvendes der færdigblandet foder til alle dyr. Foderet er primært sammensat af korn (primært hvede, byg og havre), soja og mineralblandinger.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres – og dermed vil der være mindre kvælstof, der kan fordampe. Reduktion af protein i foderet sker dels løbende gennem avlsarbejde (bedre genetik for grisene og bedre fordøjelighed af foderet), og dels ved at syntetiske aminosyrer tilsættes i stedet for råvarer med højt proteinindhold, hvorved proteinindholdet generelt sænkes.

Der anvendes fytase i foderet på ejendommen for at øge optagelsen af fosfor, og dermed nedsætte mængden af fosfor i gyllen og dermed nedsætte mængden af fosfor udbragt på markerne.

Ansøger anfører, at der anvendes BAT mht. fodring, da der udarbejdes foderplaner, P-kontrol og tilsættes fytase til foderet.

I ansøgningskemaet er angivet oplysninger om foder, som ikke afviger fra standardforudsætningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Kommunens vurdering

Det er forureningsforebyggende (BAT) at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer svarer til dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Foderets indhold af råprotein har betydning for anlæggets kvælstofemission. Bidraget herfra indgår således i BAT-vurderingerne i ovenstående afsnit om driftsbygningerne.

Som det fremgår af bilag 3, har Miljøstyrelsen i vejledninger udsendt i maj 2011 (Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT),

opstillet vejledende grænseværdier for fosforindholdet pr. DE i svinegødning ab lager med henblik på at reducere forureningen fra fosforudvaskning ved anvendelse af BAT. Som følge af ændrede DE-omregningsfaktorer har Miljøstyrelsen efterfølgende udsendt nye BAT-grænser.

Ansøger har på baggrund af de vejledende værdier beregnet det maksimale BAT-niveau for den samlede fosformængde i husdyrbrugets producerede gødning i nedenstående tabel:

Maksimal fosforindhold pr. DE							
Dyrehold	Staldtype	Antal DE	Antal dyr	Indgangs vægt	Afgangsv ægt	Maksimalt vejledende BAT-indhold af fosfor i gødning ab lager (kg pr. DE)	Maksimalt samlet BAT-indhold i gødning ab lager (kg p)
Slagtesvin	Gyllebaserede staldsystemer	16,30	600	31	110	22,3	364
Smågrise	Gyllebaserede staldsystemer	92,13	19.800	7,00	31,00	29,2	2.690
Søer	Gyllebaserede staldsystemer	135,67	600			23,9	3.243
Sum af BAT-indhold		244,10					6.296
Sum jf. ansøgning							5.990
Manglende reduktion							-306

Tabel 2: Fosfor i gødning

På baggrund af sammenstilling af de valgte løsninger med BAT – betragtninger i bilag 3, er det kommunens vurdering, at den valgte fodring kan betragtes som BAT.

I nedenstående afsnit om "Støv, fluer og skadedyr" er der foretaget en vurdering af forurening i forbindelse med opbevaring og håndtering af foder.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til gødning er vist på bilag 2.

Ansøger har indsendt et gødningsregnskab for den ansøgte produktion, jf. data i nedenstående skema.

Besætning	Ton / m ³ gylle
600 søer	3.414
19.800 smågrise	2.495
600 slagtesvin	324
I alt	6.233

Tabel 3: Gødningsfrembringelse pr. år

I beregningen indgår drikkevandsspild og vaskevand. Ansøger oplyser, at det reelle opbevaringsbehov kun er på 5.840 m³, idet regnvandsbidraget som følge af overdækning på 2 beholdere ((330 m² + 652 m²) x 0,4 m³/m² = 393 m³) kan fratrækkes opgørelsen.

Ansøger har indsendt en opgørelse af opbevaringskapaciteten som vist i nedenstående skema.

Opbevaringsanlæg	Kapacitet, m ³	Overdækning
Gyllebeholder	1.289	Ja
Gyllebeholder	2.000	Ja
Gyllebeholder på Lundgårdvej 20	844	Nej
Lejet gyllebeholder på Refshøjvej 20	1.830	Nej
I alt	5.963	

Tabel 4: Opbevaringskapacitet.

Den samlede opbevaringskapacitet er 5.963 m³. Ved en produktion på 6.233 m³ svarer opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning til 11,4 måneder. Dermed er Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet opfyldt.

Kommunens vurdering

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat nogle krav til ammoniakemissionen fra stald og lager, samt for ammoniakpåvirkningen i den omgivende natur. I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er der foretaget en nærmere vurdering af disse forhold.

Med henblik på at reducere ammoniakfordampning og lugt, samt risici for gylleudslip, er i BAT-grundlaget (EU's BREF-note og BAT-Byggeblade) udpeget nogle teknikker, som vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 3.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger (herunder som følge af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen) og BAT-betragtningerne i BAT-grundlaget (jf. punkt 6 i bilag 3), er det kommunens vurdering, at den valgte indretning og drift af gødningsopbevaringen er BAT.

På baggrund af ansøgers ovenstående redegørelse vurderes, at husdyrbruget har adgang til tilstrækkelig opbevaringskapacitet, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der i vilkår 23 stillet vilkår til sikring af tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Husdyrgødningsbekendtgørelsen har regler om opbevaringskapacitet, som har direkte virkning for husdyrbruget. Med vilkår 23 har Billund Kommune ønsket at tilvejebringe mulighed for, at kommunen via godkendelsens vilkår kan kræve overholdelse af disse regler dokumenteret. Vilkåret videreføres i denne nye afgørelse, idet kravet om fremsendelse af kopi af evt. overførselsaftaler dog udgår.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

I nedenstående afsnit "Driftsforstyrrelser og uheld" er der foretaget en vurdering af forureningsrisici i forbindelse med håndtering af gylle ved gylletanke, herunder indretning med pumpe mv.

Energi- og vandforbrug

Husdyrbrugets samlede energi- og vandforbrug i den eksisterende og den ansøgte drift fremgår af nedenstående tabel.

I nedenstående tabel fremgår det af ansøger oplyste forbrug af energi. Ansøger har oplyst forbruget i nudrift ud fra det lovlige dyrehold.

Forbrug	Nudrift, lovligt dyrehold	Ansøgt
El	204.000 kWh	300.000 kWh
Dieselolie	15.000 L	15.000 l
Fyringsolie	0	0
Træpiller	0	0

Tabel 5: Energiforbrug

Ansøger oplyser flg. vedr. energibesparende foranstaltninger:

Der anvendes for så vidt muligt lavenergi lysstofrør i de forskellige staldafsnit. Lyset i staldene vil være tændt efter behov. Der vil være lys i staldene ca. 14 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 6 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet vil kunne variere.

Efter hver vask i staldene vil ventilatorerne blive rengjort, så modstanden mindskes så meget som muligt.

Ventilationen vil være styret af temperaturfølere, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og elforbruget.

Husdyrbrugets vandforbrug i nudrift blev i forbindelse med udarbejdelse af husdyrbrugets godkendelse fra 2012 oplyst til det i tabellen nedenfor anførte. Ansøger har i forbindelse med denne nye godkendelse oplyst om forbruget i ansøgt drift, som vist i tabellen.

Årligt forbrug i husdyrproduktionen	m ³ , Nudrift	m ³ , Ansøgt drift
Drikkevand	4.450	5.300
Vandspild	500	500
Vaskevand	400	550
Sanitært spildevand	200	200
Vandforbrug i alt	5.550	6.550

Tabel 6: Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra privat vandværk. Der er til bedriften 2 markvandingsanlæg med indvindingstilladelse til 2*35.000 m³.

Der anvendes vand til dyr, vask af stalde og maskiner og husholdning samt markvanding.

Ansøger oplyser flg. vedr. vandbesparende foranstaltninger:

Der anvendes drikkepipler der er placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.

Inden vask af stalde sættes stalden i blød i koldt vand, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnlige, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet så snart det opdages. Forekommer der et unaturligt højt vandforbrug, vil det blive opdaget eftersom alle data i produktionen gennemgås jævnlige.

Staldene rengøres efter hold smågrise og slagtesvin. I farestald vaskes hvert 11. uge i forbindelse med flytning af søer. Der vaskes med vand med højtryksrensere. Der anvendes kun desinficeringsmiddel, hvis der er et behov ved f.eks. udbrud af sygdom. I drægtighedsstaldene vaskes der efter behov.

Kommunens vurdering

Med henblik på at reducere vand- og energiforbruget er i BAT-grundlaget (EU's BREF-note og Teknologiblade) udpeget nogle teknikker, der vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 3.

På baggrund af sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger i punkt 4 og 5 i bilag 3, er det kommunens vurdering, at husdyrbruget opfylder BAT-kravene.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser (vilkår 25), og at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug (vilkår 55). Endvidere er der stillet vilkår om, at der skal udføres eftersyn, vedligeholdelse og rengøring af staldenes ventilationsanlæg i henhold til producentens anvisninger (vilkår 26).

Disse vilkår videreføres i denne nye afgørelse, idet der til vilkår 25 tilføjes, at husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning skal lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder, hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større end det oplyste.

I overensstemmelse med BAT-betragtningerne i bilag 3 stilles vilkår om, at lyskilder i driftsbygninger, som ikke er lavenergikilder skal erstattes med lavenergibelysning, efterhånden som lyskilderne skal udskiftes.

Affald

Ansøger oplyser flg. om affald:

Brændbart affald (EAK: 19.00) vil blive opsamlet i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder når virksomheden kontaktes.

Jern og metal (EAK: 23.00) opbevares i container og afhændes til produkthandler (Ølgod Produkthandel) og glas, plastic mm. (EAK: 51.00/ 52.00/ 52.06) afhændes til kommunal genbrugsplads.

Døde dyr (EAK: 02 01 02) afhentes af DAKA efter behov, ca. 2 gange om ugen. De døde dyr opbevares indtil afhentning under kadaverkappe eller i container. Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til BEK nr. 558 af 01/06/2011: Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Klinisk risikoaffald (EAK-kode 18.00) i form af medicinglas samt kanyler fjernes med dagrenovation. Medicinrester afhændes til kommunal modtagestation. Forud for afhændelse opbevares medicinrester og andet medicinsk affald i specielle plasticbeholdere i kontor i stald.

Spildolie (EAK-kode: 13 02 05/ 13 02 06) opbevares i værkstedet og afhændes til oliegenbrug via olieselskabet. Pesticider opbevares i aflukket rum i værksted. Den rengjorte emballage fra pesticider og kemikalier bortskaffes som brændbart affald. Bortskaffelse af affald fra ejendommens husholdning er omfattet af kommunal affaldsordning.

Kommunens vurdering

Som et led i udførelse af godt landmandskab anses korrekt tilrettelæggelse af bortskaffelse af produkter og spild for BAT, jf. BAT- grundlaget (EU's BREF- note og BAT- Byggeblade). På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger (jf. punkt 1 i bilag 3), er det kommunens vurdering, at de valgte metoder er BAT.

Der er i den eksisterende godkendelse fra 2012 stillet vilkår om (vilkår 27), at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord, og i vilkår 29 er der stillet vilkår vedrørende håndtering af affald generelt. Vilkår 27 og 29 videreføres uændrede. Tilsvarende videreføres kravene til opbevaring af farligt affald i vilkår 31 uændret.

I vilkår 30 er der stillet vilkår vedrørende håndtering af animalsk affald. Da håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse, meddeles vilkår 30 bortfaldet med denne nye afgørelse. Vilkår 28 vedrører tilmelding af dagrenovation til dagrenovationsordninger i henhold til Billund Kommunes regulativ. Da dette forhold reguleres direkte af regulativerne, meddeles vilkår 26 bortfaldet med denne nye afgørelse.

Spildevand

Ansøger oplyser, at spildevand fra produktionen primært udgøres af vand fra rengøring af stalde og drikkevandsspild, i alt ca. 1.100 m³. Derudover vil der være en mindre mængde vand fra vask af maskiner på vaskepladser. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Overfladevand fra befæstede arealer ledes til gyllebeholder.

Tagvand føres til faskiner fra bygninger med tagrende, mens det løber på jorden til nedsivning fra eksisterende bygninger uden tagrende

Der bliver ikke etableret nyt anlæg til husspildevand, da det allerede er etableret til den eksisterende produktion, og det udvides ikke.

Type	Afledes til
Spildevand fra rengøring i stald	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra forrum	Septiktank/nedsivning
Sanitært spildevand fra stuehus	Septiktank/nedsivning
Tagvand	Afledes til faskine

Tabel 7: Spildevand

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen. Dette er fastsat i vilkår 32 i den eksisterende godkendelse fra 2012, hvilket videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Tagvand skal som udgangspunkt nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning. Dette er fastsat i vilkår 33 i den eksisterende godkendelse fra 2012, hvoraf også fremgår, at afledning af tagvand fra tage uden tagrender ved nedsivning i terræn kan fortsætte uændret. Vilkår 33 videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Idet det i øvrigt vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra driftsmæssigt spildevand, finder kommunen ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Derudover påvirkes også den omgivende natur og vandmiljø af husdyrproduktion - disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt og luft

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 skal der anvendes følgende genekriterier for lugt ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, herunder stalde o. lign.:

Kategori		Vejledende geneniveau*
A	Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³
B	Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning og ensilage eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	7 OU _E /m ³
C	Enkeltboliger uden landbrugspligt	15 OU _E /m ³

Tabel 8. Lugtgenekriterier jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3

*Det vejledende geneniveau (antal OU_E /m³) udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet genekriterier for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Resultatet af lugtberegningerne ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Faktisk afstand*
Byzone	467 m	1.363 m
Samlet bebyggelse	263 m	1.363 m
Enkeltbolig uden landbrugspligt	148 m	357 m

Tabel 9. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af nærmeste staldbygning.

Beregningerne i forhold til alle områdetyper er udført via FMK-modellen.

Ansøger oplyser flg. om lugtkilder – staldluft:

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. I staldene mindskes lugten ved, at der jævnligt rengøres, samt at der er overbrusning. Derudover vil samtlige ventilationsafkast blive rengjort ved vask af staldene. Da ventilationsafkastene er placeret minimum 1 meter over tagfladen, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring staldanlægget.

Da ejendommen er beliggende, med ca. 1,3 km til nærmeste byzone og overholdelse af lugtgeneafstandene ikke er overtrådt, er der ikke grundlag for at antage, at der er behov for særlige tiltag til begrænsning af lugt fra ejendommen (jf. vejledning fra Miljøstyrelsen).

Ansøger oplyser flg. om lugtkilder – husdyrgødning:

Der vil være lugtfrembringelse i forbindelse med omrøring af gyllen umiddelbart før udbringning, samt ved udbringning af gylle. Udbringningen vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages så vidt det er muligt indenfor normal arbejdstid.

Ved udbringning af gylle tages der hensyn til naboer. Udbringning af gyllen foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde, men en del af gyllen nedfældes forud for etablering af vinterraps og vårsæd for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen. Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt foregår altid indenfor normal arbejdstid.

Ud over ovennævnte lugtfrembringelse fremkommer på ejendommen emissioner til luften fra husdyrbrugets halmfyr. Ansøger har oplyst følgende om halmfyret:

- Effekt: 340 kW
- Højde af skorsten: 13,5 m
- Der er en akkumuleringstank på 38.000 l.

Kommunens vurdering

Geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. Kommunen er enig i denne vurdering.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan

observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 642 meter.

Med henblik på at reducere luftformige emissioner fra opbevaring og udbringning af husdyrgødning er i BAT-grundlaget (EU's BREF-note og Miljøstyrelsens Teknologiblade) udpeget nogle teknikker, der vurderes i tilstrækkeligt omfang at imødekomme disse intentioner. Disse teknikker fremgår af skemaet i bilag 3.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger med BAT- betragtninger i punkterne 6 i bilag 3, er det kommunens vurdering, at de valgte opbevaringsmetoder kan betragtes som BAT.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der fastsat vilkår om, at husdyrbruget – herunder den fremtidige gyllebeholder - ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlige, samt at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning (vilkår 34 og 35). Vilkårene videreføres uændrede i denne nye afgørelse, idet nævnte passus om den fremtidige gyllebeholder dog fjernes, da der ikke er ansøgt om en ny gyllebeholder i forbindelse med denne nye afgørelse.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Ejendommens halmfyre:

Ejendommens halmfyre skal i henhold til Husdyrvejledningen betragtes som en biaktivitet, hvorfor halmfyret ikke omfattes af nærværende miljøgodkendelse, som kun omfatter husdyrbrugsaktiviteterne. Forurening fra halmfyret er i stedet omfattet af Miljøbeskyttelsesloven⁹.

Det er kommunens vurdering, at halmfyret ikke er godkendelsespligtigt i henhold til Miljøbeskyttelsesloven, idet fyrets effekt er under 1 MW. Eventuelle forurenende forhold i forbindelse med halmfyret skal i stedet reguleres efter Miljøbeskyttelseslovens generelle regler for forureningsregulering (§ 42).

Kommunen finder ikke – herunder i betragtning af afstanden til forureningsfølsomme omgivelser -, at der aktuelt foreligger forhold, som indebærer, at der bør gennemføres nærmere undersøgelser med henblik på eventuelt at pålægge virksomheden regulering af forureningen fra fyret.

Støj og transport

Ansøger har i forbindelse med udarbejdelsen af den eksisterende godkendelse fra 2012 oplyst, at alle staldsektioner ventileres med undertryk, der er det

⁹ LBK nr. 1189 af 27/09/2016. Lov om miljøbeskyttelse, med senere ændringer.

mekaniske anlæg, der støjer mindst. Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. til støj.

Der kan være støj fra kompressor. Den kører et par minutter flere gange dagligt. Da den er placeret inde i bygningerne vurderes den ikke at udgøre en støjgene.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme mindre afvigelser i forbindelse med afhentning af dyr. I forbindelse med høst og levering af råvarer kan støjfrembringelsen om aftenen og om natten forhøjes, dog i højst 6 uger i høstperioden.

Arbejdskørsel til og fra produktionen skal ske ad Lundgårdvej. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med smågrise til salg/flytning, søer til slagting, husdyrgødning, korn og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens afhentning af smågrise og søer sker tre gange ugentligt.

På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjfrembringelse. Det tilstræbes at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på - og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Gyllen transporteres med traktor og gyllevogn ud til udbringningsarealerne. Transporter over længere afstande køres sandsynligvis med lastbil, men det kan ikke udelukkes, at man vælger at flytte noget med gyllevogn.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid kl. 06-17, dog kan kørsler med levende dyr ske tidligere. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt.

I nedenstående tabel fremgår den af ansøger oplyste transport. Ansøger har oplyst transporten i nudrift ud fra det lovlige dyrehold.

Transport	Nudrift, Lovlig dyrehold	Efter udvidelse	Ændring
Transport med smågrise	30	35	+5
Afhentning af døde dyr	30	35	+5
Afhentning af dyr til slagting	30	35	+5
Foder	25	25	+0
Gylle	20	20	+0
Korn til og fra lager	5	5	+0
Halmkørsel	185	220	+35
Dieselolie	26	26	+0
Andet	30	30	+0
I alt	381	431	+50

Tabel 10: Transport før og efter udvidelse.

Der sker en stigning i antallet af transporter til og fra ejendommen i forbindelse med udvidelsen på ca. 13 %. Den største stigning i transporter sker inden for kørslen med halm. Stigningen skyldes primært en større husdyrgødningsproduktion og et større foderbehov.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der stillet vilkår om overholdelse af disse grænseværdier og grænseværdier for boligområder (vilkår 37), hvilket videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener.

Husdyrbruget har indkørsel fra Lundgårdvej. Transporter, som kører til og fra husdyrbruget i vestlig retning, kommer gennem Stenderup og vil her passere forbi boligområder. Dette gælder bl.a. transport til de vestligste og nordligste marker. Der er dog kun tale om transport til en mindre andel af markarealerne, hvorfor generne vurderes at være tilsvarende begrænsede.

Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg med ovennævnte vilkår kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der stillet vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder specielt fra mobile støjkluder (vilkår 36). I vilkåret er der endvidere krav i forbindelse med evt. brug af mobilt korntørreanlæg. For at sikre mulighed for indgreb er der stillet vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning (vilkår 56). Desuden er der stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen (vilkår 38 – 41).

Disse vilkår videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Støv, fluer og skadedyr

Det er oplyst i den eksisterende godkendelse fra 2012, at der ingen støvgener er ved daglig håndtering af foder, da det ikke vurderes at have en indvirkning på naboerne pga. afstanden og da al håndtering af foder foregår i lukkede systemer og indendørs.

Herudover vil der være støvfrembringelse ved høst og ilægning af korn i lager, men det vurderes ikke at have en indvirkning på naboerne pga. afstanden og den forholdsvis korte periode arbejdet foregår i.

Vedr. flue- og skadedyrsbekæmpelse oplyses følgende:

Fluebekæmpelse i staldene sker i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Der anvendes Miljøfluen eller lignende firma, som er autoriseret. Rottebekæmpelse i staldene sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen foretages af Nomus eller lignende firma, som er autoriseret.

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene, i foderladen og ved siloerne så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Kommunens vurdering

Anvendelse af BAT i driften (jf. punkt 1 i bilag 3) er med til at sikre god hygiejne og reduceret risiko for problemer med skadedyr og fluer.

Støvd udvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, ved korntørring og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2012 fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støv- eller fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige (vilkår 42 og 44). I vilkår 42 er der desuden stillet krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, og i vilkår 44 er der stillet krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning. Endvidere er der stillet vilkår om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr (vilkår 45), samt om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser (vilkår 43).

Disse vilkår (vilkår 42 - 45) videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Lys

Det er oplyst i den eksisterende godkendelse fra 2012, at lyset i staldene er tændt i tidsrummet kl. 06-20 i vinterhalvåret. I sommerhalvåret er det tændt efter behov. Herudover tændes lyset ved udfodring i ca. ½ time. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning i staldene om natten.

Der forefindes udendørslamper ved udgange ved flere af bygningerne. Cirka halvdelen af udendørslamperne tændes via sensorstyring. Ansøger vurderer, at disse lamper ikke er generende for naboer eller trafikanter, da de er placeret bag læhegn og bagved staldene. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2012 fastsat vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig (vilkår 46). For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger, er der endvidere stillet vilkår om, at eventuelle nye udendørs lamper skal ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde, samt at ny belysning i stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem side- eller gavlåbninger (vilkår 13).

Disse vilkår (vilkår 46 og 13) videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Landskab og kulturmiljø

Lundgårdvej 8 ligger i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal er omfattet af fredninger.

En del af ejendommen ligger indenfor åbeskyttelseslinje. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges indenfor åbeskyttelseslinjer, jf. §§ 16 i Naturbeskyttelsesloven¹⁰.

Ejendommen ligger udenfor områder, som er omfattet af beskyttelse af hensyn til kulturmiljømæssige forhold.

Ejendommen ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et landbrugsområde og ligger som forslag til udpegning som SVL (Særligt Værdifuldt Landbrugsområde). Området er udpeget som værdifuldt landskab og større uforstyrret landskab, og den sydlige del af ejendommen ligger indenfor områder for potentielle økologiske forbindelseslinjer.

Virksomheden har ikke ansøgt om bygningsmæssige udvidelser, hvorfor det ansøgte ikke vurderes at kunne være i konflikt med udpegede beskyttelseshensyn.

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der i vilkår 12 stillet krav om vedligeholdelse af eksisterende, afskærmende beplantning omkring ejendommen. Dette vilkår videreføres uændret.

Driftsforstyrrelser og uheld

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er det oplyst, at der på ejendommen er udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejdere og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller kemikalier, eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Ansøger oplyser, at de største risici for uheld skønnes at være i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning, ved strømsvigt samt udslip af pesticider, dieselolie samt syre, der anvendes i luftvasker.

¹⁰ LBK nr. 121 af 26/01/2017 – Lov om naturbeskyttelse, med senere ændringer

Ansøger oplyser flg. vedr. minimering af risiko for uheld:

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, der har en fast plads i mandskabsrummet.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild mm. Desuden er gyllebeholderne omfattet af den 10-årige beholderkontrol.

Dieseltanken er hævet over jorden og placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tankene udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer. Der forefindes på bedriften sugende materiale til opsamling, hvis der spildes olie. Håndtag på dieselpumpe kan låses.

I tilfælde af strømsvigt er ventilationssystemet tilkoblet alarm, og automatisk opkald via både mobil- og fastnettelefon. Der er nødopluk i farestald. Der er nødgenerator på bedriften.

Skulle der ske uheld, kontaktes beredskabet straks på tlf. 112, og der iværksættes forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmninger, oppumpninger mv. Endvidere vil Billund Kommunes Teknik- og Miljømyndighed straks blive underrettet jf. Beredskabsplanen.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor områder, der i Danmarks Miljøportal er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som indvindingsområder og indvindingsoplande.

Anvendelse af BAT for indretning og drift (jf. punkt 1 og 6 i bilag 3) er med til at forebygge driftsforstyrrelser og uheld.

Det fremgår af vilkår 47 i den eksisterende godkendelse fra 2010, at husdyrbrugets olietanke skal drives efter gældende olietankbekendtgørelse, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke.

Vilkår 47 videreføres, idet vilkårets henvisning til olietankbekendtgørelsen opdateres til den aktuelt gældende bekendtgørelse.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af olietankbekendtgørelsen), er der i godkendelsen fra 2012 stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske

udslip (vilkår 49). Der er stillet vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld (vilkår 50).

Endvidere er der stillet vilkår om (vilkår 48), at der til stadighed skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet (vilkår 51).

I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der derfor alene stillet vilkår om opsyn ved pumpning af gylle (Vilkår 24).

Alle ovennævnte vilkår videreføres uændrede i denne nye afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak (jf. bekendtgørelsens bilag 3), som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser efter §§ 10, 11, 12 og 16 i Husdyrloven.

Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at der på den baggrund i særlige tilfælde kan stilles vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen. Det vil være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastlagte beskyttelsesniveau.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen¹¹ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Ammoniakpåvirkning af naturområder fra anlægget

Som en følge af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer gælder for ammoniak et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager. Kravet vedrører alene reduktion af den forøgede emission, altså ammoniakemissionen fra selve udvidelsen, samt for stalde der renoveres. Ammoniakemissionen fra stald og lager skal reduceres med 30 % i forhold til det fastsatte referencestaldsystem.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre – herunder markstakke, der er hovedkilden til udslip af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning).

¹¹ BEK nr. 926 af 27/06/2016 – Bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug, som er eller derved bliver over 15 DE, er ikke tilladt, hvis stald eller gødningsopbevaringsanlæg ligger mindre end 10 meter fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, jf. Husdyrlovens § 7.

Ved en tillægsgodkendelse skal den oprindelige nudrift fastholdes, så miljøvurderingen af tidligere godkendte stalde og stalde omfattet af tillægget behandles samlet. Dette er korrekt i forhold til øvrige miljøvurderinger, idet miljøvurderingen normalt skal foretages for alle ændringer og udvidelser i løbet af en 8 års periode.

Ammoniakreduktionskravet bliver dog i så fald umiddelbart beregnet forkert, idet tidligere godkendte stalde ikke vil have samme ammoniakreduktionskrav som stalde omfattet af et nyt tillæg. Konsekvenserne af dette skal derfor beregnes manuelt, hvor ammoniakreduktionskravet i de tidligere stalde baseres på de fastsatte vilkår beregnet ud fra normerne på det nye ansøgningstidspunkt.

Ansøger har derfor indsendt en fiktiv ansøgning (skema 96859), hvor nudriften er sat til den aktuelle drift. Det fremgår af denne ansøgning, at det ansøgte vil give anledning til en samlet emission fra husdyrbruget på 2.565 kg N/år, og at projektet opfylder bekendtgørelsens generelle krav om ammoniakreduktion. Endvidere kan konstateres, at ingen stalde eller gødningsopbevaringsanlæg ligger mindre end 10 meter fra ammoniakfølsomme naturtyper, jf. Husdyrlovens § 7.

Kommunens vurdering

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med kortlægningen af naturområder i nationale datasæt på Danmarks Arealinformation kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Driftsbygningerne" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at den ammoniakreducerende effekt af de anlæg og driftsformer, som bringes i anvendelse på husdyrbruget, mindst modsvarer effekten forudsat i ammoniakberegningerne.

Supplerende vurdering, herunder af internationale naturbeskyttelsesområder og visse arter

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 88, *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde* er mindst 7,3 km.

Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er de store fredede hede- og skovområder ved Nørholm Gods og Karlsgårde Sø med omgivende naturarealer, en stor strækning af Varde Å, dele af Ansager Å og Grindsted Å med tilstødende eng- og mosearealer. Nørholm Hede er en stor sammenhængende hede af national betydning med en mosaik af tørre og våde hedearealer. I området findes også partier af indlandsklitter. Samtlige arter der indgår i udpegningsgrundlaget, er knyttet til vandløbene i

området, herunder bl.a. snæblen, flodperlemusling, bæk-, flod- og havlampret. Ligeledes er odderen registreret i området.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod områdets store hede-, mose- og overdrevsarealer. Ligeledes er også tilgroning med træer, buske og høje urter en trussel.

Da ejendommen er placeret mere end 7 km fra Natura 2000 området *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig påvirkning. Der vil i en afstand på 7 km eller mere ikke kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Lundgårdvej 8 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af EF-habitatområdet *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3

Ammoniakpåvirkning fra stald og lager

Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 arealer. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til 7 repræsentative punkter, jf. bilag 5 og resultaterne i nedenstående skema.

Naturpunkt nr.	Kategori, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen	Naturtype	Afstand fra anlægsmidte (m)	Merbelastning fra det ansøgte projekt (Kg N/år)	Totalbelastning fra virksomheden (Kg N/år)
1	3	Mose	420	0,1	0,3
2	3	Mose	390	0,1	0,3
3	3	Mose	370	0,3	0,6
4	3	Mose	670	0,1	0,3
5	3	Eng	275	0,6	1,2
6	3	Eng	135	0,7	1,4
7	2	Hede	2.135	0,0	0,0

Tabel 11. Anlæggets bidrag til ammoniakdepositionen i omliggende natur

Moser, heder og overdrev hører til Kategori 3-natur, for hvilke der i bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år¹² i merdeposition. Naturpunkterne 1-4 repræsenterer hver deres mose. Da hverken mer- eller totaldeposition på disse arealer overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

¹² Jf. bilag 3 til bekendtgørelsen gælder at kommunen for kategori 3-natur har mulighed for at tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år.

Punkterne 5 og 6 repræsenterer hver deres eng. Enge er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i bilag 3. En merdeposition på maks. 0,7 kg N/ha/år vurderes ikke at ville give anledning til tilstandsændringer på engen.

Naturpunkt 7 repræsenterer en hede, Kategori 2-natur, for hvilke der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år i totaldeposition. Med en beregnet totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år vurderes det ansøgte projekt ikke at ville give anledning til tilstandsændringer på heden.

Der er en del småsøer, Kategori 3-natur, i området. Hovedparten af næringsstofftilførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1.000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Omkring 350 m nord for ejendommen ligger en potentielt ammoniakfølsom skov. Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. Bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om skovjordbund,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller

- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter.

Skovarealet nord for ejendommen fremstår som opdyrket areal på både de høje og de lave målebordsblade. Kommunen har ikke kendskab til naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter i det nævnte skovareal.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at arealet ikke opfylder kriterierne for ammoniakfølsomme skove.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12¹³ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Lundgårdvej 8, 7200 Grindsted eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil Odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

¹³ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenede, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registreret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer indenfor 1000 meter anlægget og i nærheden af udbringningsarealerne. Nærmeste registreringer i Billund Kommune af Bilag IV padden til søerne er ca. 6 km for spidssnudet frø og løgfrø og ca. 7 km for stor vandsalamander.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Grundlag

For svinebrug over en vis størrelse er i EU-regi i 2003 udarbejdet en BREF-note vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, som anfører, hvad der betragtes som BAT (Best Available Tecnique) i forbindelse med en række produktionsforhold, herunder driftsstyring, staldindretning, vand- og energiforbrug mv. Miljøstyrelsen anfører i husdyrvejledningen, at der også for produktion af andre husdyrtyper skal ske tilsvarende inddragelse af BREF'ens BAT-aspekter.

Skov og Naturstyrelsen og Dansk Landbrugsrådgivning har i en årrække før Husdyrgodkendelseslovens ikrafttrædelse (dec. 2006) udarbejdet en række BAT – Byggeblade, hvor forskellige staldsystemer er vurderet med hensyn til BAT. I 2007 blev der oprettet et teknologiudvalg, som skulle rådgive Miljøstyrelsen om miljøeffektive landbrugsteknologier. Miljøstyrelsen har på den baggrund udsendt en række Teknologiblade og vejledende BAT-standardvilkår, og der er udarbejdet en Teknologiliste, hvorpå anerkendte forureningsreducerende teknikker er optaget.

Kravet om anvendelse af BAT gælder for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en etablering, udvidelse eller ændring, idet det dog forudsættes, at krav til eksisterende anlæg fastlægges med rimelige tidsfrister, samt under hensyntagen til, at omkostningerne ved implementering i eksisterende anlæg kan være uforholdsmæssigt store.

BAT betragtes som en ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at anvendelse af BAT ikke afhænger af, om der er tale om følsomme eller robuste omgivelser.

I forbindelse med ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 skal i relation til BREF-note og BAT-Byggeblade som minimum redegøres for følgende forhold:

- Anvendelse af godt landmandskab
- Anvendelse af BAT inden for områderne:
- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning

Miljøstyrelsen har udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for svin¹⁴, hvori styrelsen – udover emissionsgrænseværdier – har foretaget en vurdering af de ovennævnte BAT-forhold. Tilsvarende er der den 19. november 2010 (revideret 31-05-2011) udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for søer og smågrise. Miljøstyrelsen har endvidere den 6. februar 2012 udsendt vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for husdyr udenfor gyllesystemer, herunder også svin.

Kommunens vurdering

¹⁴ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug medkonventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelsesloven § 11 og § 12. Miljøstyrelsen, maj 2011.

På baggrund af de aktuelt gældende BAT-referencer, jf. det ovenstående, er der i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering i denne nye miljøgodkendelse foretaget en systematisk vurdering af, om det eksisterende og fremtidige husdyrbrug i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse.

Vurderingen er baseret på den skematiske gennemgang i bilag 3, hvor de anvendte metoder er sammenstillet med de BAT-betragtninger, som bør gøres gældende jf. aktuelle BAT-referencer.

Ud over de teknikker, der er vurderet i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, er der også opstillet BAT-teknikker for godt landmandskab, jf. punkt 1 i bilag 3. Det er kommunens vurdering, at den oplyste anvendelse af godt landmandskab er BAT.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for anlæg og drift – herunder i sammenhæng med de stillede vilkår - træffes de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Miljøgodkendelsen er meddelt på grundlag af, at de oplyste teknikker jf. bilag 3 bringes i anvendelse. På den baggrund bør husdyrbruget til enhver tid kunne redegøre for, at dette grundlag er til stede. I den eksisterende miljøgodkendelse fra 2012 er der derfor stillet vilkår om (vilkår 52), at virksomheden – på tilsynsmyndighedens anmodning - skal redegøre for, at husdyrbrugets anlæg og drift er i overensstemmelse med de i bilag 3 oplyste teknikker. Tilsynsmyndigheden kan stille krav til, i hvilken form redegørelsen skal leveres, herunder f.eks. procedurebeskrivelser, driftsregistreringer, regnskabsforhold mv. Vilkår 52 videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Ophør

Ansøger oplyser, at det ved ophør af driften af husdyrbruget vil blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler og gylletanke, vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2012 er der stillet vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår (vilkår 58). Vilkåret videreføres uændret i denne nye afgørelse.

Alternative muligheder

Ansøgningen indeholder ingen oplysninger vedr. alternative muligheder eller 0-alternativet.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal ansøgere om tillæg efter lovens § 12, stk. 3, ikke oplyse om overvejede alternativer eller 0-alternativet.

I henhold til Husdyrloven skal der for afgørelser efter lovens § 11 og § 12, stk. 3, kun foretages vurdering af alternativer, hvis der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning.

Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages en vurdering af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne,
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet,
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, er mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttet,
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik,
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Situationsplan
- Bilag 3: BAT-skema
- Bilag 4: Skærmende beplantning
- Bilag 5: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlægget
- Bilag 6: Vilkår fra godkendelse af 20. december 2012, som videreføres